

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Карабін Оксана Йосифівна

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри інформатики та методики її навчання,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

karabinoksana@gmail.com

Проблема проектної діяльності як педагогічного явища сьогодення для сучасної школи є актуальною. Загально-соціальне розуміння сутності проектної діяльності передбачає процес формування освітньої системи загалом, так і частково, що має на меті залучення учнів до проектної роботи, як способу досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми. Сучасний освітній проект, на думку науковців І. Колеснікова та М. Горчакова-Сибірська, поєднує в собі освітні можливості й дослідження експерименту. При цьому, для педагога основним змістом навчального проектування є формування знань, умінь та навичок учня засобом проектної діяльності, а для самого учня – самостійна діяльність в рамках проекту [2].

Проектна діяльність в освітньому процесі школи переживає нове народження. Вона слугує ефективним доповненням до інших педагогічних технологій, що сприяють становленню особистості учня як суб'єкта діяльності, удосконаленню соціальних відносин, урізноманітненню виховного процесу у закладах освіти. Відтак, для включення кожного учня в активний пізнавальний та пошуковий процес, заснований на застосування отриманих знань, потрібно створити відповідне освітнє середовище, яке забезпечувало б можливість вільного доступу до різних джерел інформації, спілкування з однолітками, спільної праці під час розв'язання завдань [2].

Формування проектної діяльності передбачає відпрацювання з учнями кожного із компонентів цієї діяльності. Здійснення навчальних дій над матеріалами дослідження – аналіз, синтез, порівняння, моделювання, а також оволодіння новими способами дій, які сприяють розвитку учня. Оскільки це складний процес, учителю доводиться керувати проектною діяльністю учня безпосередньо, а за достатньої сформованості умінь організації проектної діяльності – приховано координувати. Формування проектної діяльності проходить кілька стадій: ознайомлення учнів з новим видом діяльності; усвідомлення завдань та його змісту; організаційна та початкова робота над дослідженням; –самостійне розроблення освітніх проектів [3, с. 23]. Проектна діяльність учнів складається з таких компонентів: орієнтовно-мотиваційного, операціонально-виконавчого та рефлексивно-оцінювального. Залежно від домінуючої галузі знань та вікового складу учасників її етапи наповнюються певним змістом. Науковець В. Куртецький сформував таку структуру проектної діяльності для учнів молодшого шкільного віку:

I. Етап постановки мети – усвідомлення учнями конкретної задачі (організація проекту).

II. Етап планування роботи – вибір раціонального способу дії (планування проекту).

III. Етап виконання – реалізація діяльності, яка супроводжується поточним контролем і перебудовою за необхідності (реалізація проекту).

IV. Етап перевірки результатів, виправлення помилок, співставлення здобутих результатів із запланованими, підведення підсумків роботи та її оцінка (підсумок проекту) [4].

Формування проектної діяльності передбачає відпрацювання з учнями кожного із компонентів цієї діяльності. Здійснення навчальних дій над матеріалами дослідження – аналіз, синтез, порівняння, моделювання, а також оволодіння новими способами дій – сприяють розвиткові учня. Оскільки це складний процес, учителю доводиться керувати проектною діяльністю учня безпосередньо, а за достатньої сформованості умінь організації проектної діяльності – приховано координувати. Формування проектної діяльності проходить кілька стадій: спочатку відбувається ознайомлення учнів з новим видом діяльності, усвідомлення його змісту; потім початкове оволодіння ним; нарешті, самостійне розроблення навчальних проектів. Таким чином формуються уміння, які складають здатність виконувати проектні дії, тобто проектні вміння [3, с. 23].

Плануючи проект насамперед потрібно переконатись, чи відповідає діяльність, запланована проектом, віковим особливостям дітей, адже учень початкової школи віком 6-10 років може зосереджувати увагу на одному предметі чи виді діяльності протягом 5-10 хвилин. Та все ж, молодший шкільний вік представляє особливу важливість для формування інформаційної грамотності, як складової інформаційної культури особистості, оскільки саме в цей період відбувається активізація розвитку пізнавальних здібностей, формування змістовних узагальнень і понять, світоглядних переконань. Особливо значущою для подальшого розвитку особистості молодшого школяра є потреба у зовнішніх враженнях. На початку навчання вона є головною рушійною силою розвитку. Тому, вчителю варто задавати захоплюючі групові, парні чи індивідуальні завдання, де результат залежить від спільної співпраці та поетапного виконання інструкцій [1, с. 456-478].

Найскладнішим для впровадження у навчальний процес дослідницьких проектів є організація цієї діяльності, а особливо підготовчий етап. При плануванні на навчальний рік варто виділити провідну тему чи декілька тем, які будуть винесені на проектування. Далі сформулювати відповідну кількість як індивідуальних, так і групових тем, робота над якими потребує засвоєння учнями необхідних знань і формування необхідного досвіду. Чіткість організації проектування визначається конкретністю постановки мети, визначенням запланованих результатів, виясненням вихідних даних. Важливим є використання невеликих методичних рекомендацій чи інструкцій, де вказується необхідна і допоміжна література для самоосвіти, вимоги до якості проекту, форми і методи кількісної оцінки результатів, алгоритми проектування. Варто організувати роботу таким чином, щоб учні навчалися: визначати основні і поточні (проміжні) мету і завдання; шукати шляхи їх вирішення, обираючи оптимальні; здійснювати і

аргументувати вибір; передбачати наслідки вибору; діяти самостійно (без підказки); порівнювати отриманий результат з тим, що потребується; об'єктивно оцінювати процес (саму діяльність) і результат проектування [4].

Особливої уваги у початковій школі потребує також завершальний етап проектної діяльності – презентація (захист) проекту. Для цього треба допомогти молодшим школярам провести самоаналіз проекту, потім допомогти оцінити процес проектування за допомогою запитань. Також учні потребуватимуть допомоги при підготовці проекту до презентації. Захист проекту – завершальний етап його виконання, коли учні звітують про проведену ними роботу. Як правило, захист проектів здійснюється у формі виставки тих виробів, які вони створили. Окрім того, доцільно просити дітей підготувати невеликі виступи з розповіддю про свій проект [5, с. 10].

Застосування проектної діяльності в освітньому процесі молодших школярів дозволяє наблизити такий вид діяльності до життя та соціальних потреб учнів, навчальний матеріал адаптувати до реальних життєвих ситуацій, а процес набуття знань простим і доступним.

Список використаних джерел:

1. Маруненко І. М., Неведомська Є. О., Бобрицька В. І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. у ВНЗ. К.:Професіонал, 2006. 480 с.
2. Мірошник С. І. Теоретичні основи навчальної проектної діяльності учнів. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2383 (дата звернення 11.10.2018)
3. Онопрієнко О. В. Проектна діяльність у початковій школі: методичний посібник. К.: ТОВ «СІТПРІНТ», 2013. 83 с.
4. Проектна технологія. Початкові класи URL: <https://sites.google.com/site/skilnijekspres/dla-vciteliv/proektna-tehnologia-pocatkov-i-klasi>. (дата звернення 14.10.2018)
5. Юрчик О. В. Впровадження проектної технології в навчальний процес. [Навчальний посібник] /Хмельницький: НВО №5, ім. С. Єфремова, 2015. 88 с.

ЕІС-ЦЕНТРИ ЯК ОДИН ІЗ ЕФЕКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПІДХОДІВ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Македон Геннадій Петрович

старший викладач кафедри інформатики і системології,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана»
makedon401@ukr.net

Актуальним в епохи цифрових технологій є дослідження новітніх цифрових технологій e-learning навчання, методологія і підходи онлайн-освіти, запровадження дистанційного навчання в вищих закладах освіти економічного спрямування.

Об'єктом нашого дослідження у різні роки були саме система е-освіти, з її різновидами дистанційної освіти. Саме e-learning у високотехнологічну епоху розвитку інформаційних систем і технологій виявився найбільш актуальним з огляду на мінливість економічного простору і, відповідно, запитів до підготовки майбутніх економістів.